

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTE-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Girona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número	10 céntims

Any 5.^a

SECCIÓ GENERAL

LO CATALANISME en les pròximes eleccions

La gent del districte electoral de Vilafranca del Panadés creuen que les aspiracions catalanistes han de ser representades y defensades en lo Parlament espanyol, y an d'aquests dies han enviat una nombrosa y significada comissió al doctor Joan Permanyer, prestantli que volgués ser candidat en les eleccions de últims d'aquest mes. Lo doctor Permanyer ha acceptat. Per lo tant la bandera catalanista serà, per primera vegada, plantada en lo camp de lluita de les eleccions de diputats á Corts.

Aquest fet ens dona resolta, ara com ara, la qüestió de si 'ls catalanistes han d'anar á les eleccions, abans de que s'hagi formalment plantejat. Tal volta es millor que sia axís; puig la qüestió se presenta tan complicada, tant plena de fosquedats y exposada á perills tant grossos, que, del exámen que se'n fes, probablement no en sortirien sinó dubtes, tant més embolicats quant més aprofondit fos aquell.

Els nostres companys de Vilafranca se'n van al gra, dexantse de rumiaments; els hi sembla que poden traure victoriós de les urnes á un representant de la Causa y volen ferne la prova. El problema que, teòricament, engendraría confusió, lo confien á la pràctica que pera 'ls catalans ha estat sempre l'argument predilecte y més convencedor.

Lo doctor Permanyer se lanza á la provatura, també sense palanquejar; y açó que 'ls seus dutes podríen ser més grossos y més imponents que 'ls dels electors de Vilafranca. La tasca del primer diputat á Corts catalanista no es pas facil ni de gayre comoditat.

Parlém del diputat y no del candidat, perquè del triomf del doctor Permanyer podém tenirne tota la certesa compatible ab les costums electorals espanyoles.

Los catalanistes de Vilafranca s'han distingit sempre per lo seu afany d'avansament y per son ardor en les lluytes; la seva acció constant y valenta ha encés l'amor á nostres idees en tot lo Panadés. Per altra part, han estat acertadíssims en la elecció del candidat. El nom y 'ls mèrits del doctor Permanyer son popular en tota la Catalunya, y en tots los actes del patriotisme catalá hi figura, fa uns quants anys, en primer lloc. President dos anys seguits de la Academia de Llegislació y Jurisprudència, catedràtic de nostra Facultat de Dret, President ara del Ateneu Barcelonès, ànima de les assemblees catalanistes, ex-President de la Unió Catalanista y de la Lliga de Catalunya, en sos actes y en sos discursos s'ha fet una merecuda anomenada de jurisconsult, de patriota y d'escriptor polítich, acreditantse també d'home de caràcter dreturer é inflexible, y de sostener ses conviccions ab la hermosa valentia dels grans esperits cristians.

Aquestes condicions dels catalanistes vilafranquins y del candidat que han escollit, unides á la necessitat que comensem á veure clara 'ls catalans de fer los possibles pera posar fi á la organització política d'Espanya que esclavisa á Catalunya, y á un sistema de governar que no'n dona res y 'ns ho pren tot, los diners dels qui'n tenen y la sanch dels pobres, aconvoyantnos cap á una ruïna definitiva, espliquen la satisfacció y afecte ab que l'districte de Vilafranca s'ha declarat á favor de la candidatura catalanista. De manera que, tot ab y fer pochs dies que la noticie ha pogut correr, ja està ben assegurat que lo doctor Permanyer trobarà la ajuda y 'ls vots de tots los electors del districte prou independents y prou honorats per no haver d'obrir á les ordes del caciquisme; essent de justicia consignar que han treballat y treballaran ab entusias-

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.º

Diumenge 13 de Mars de 1898

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que 's remetin á la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari

Núm. 204

me pera 'i doctor Permanyer los elements federals vilafranquins, los qui, d' acort ab los prohoms del partit, han resolt posarse al costat de la candidatura catalanista, perquè, si en algúns punts no correspon á la significació del partit federalista, li dona satisfacció en la qüestió fonamental y patriòtica del autonomisme nacionalista catalá.

No hi ha dupte, de que si, per un medi ó altre, es possible que de les urnes no'n surti sinó lo que 'ls electors les hi hagin confiat, lo triomf del doctor Permanyer es segur; y ja's cuidarán los catalanistes de que les urnes diguin la veritat y de que les actes no la estraflassin.

A treballar, donchs, tots los qui volém que per tot ressoni y que per tot triomfi l'amor á les llibertats catalanes; los del districte de Vilafranca, com los qui no'm som, hem de portar tot el nostre esforç á la empresa dels nostres amichs vilafranquins. ¡Visca Catalunya y ses llibertats! aquest es el nostre crit de guerra; en la hora del triomf, si tenim el consol de veurel, hi barrejarém aquets altres: ¡Viscan los patricis vilafranquins! ¡Visca 'i doctor Permanyer! perquè aquest y aquell haurán obert á la pàtria affligida un camí de belles esperances.

N. VERDAGUER Y CALLIS.

De *La Veu de Catalunya*.

DISCURS

Ilegít per lo president de la «Lliga de Catalunya»
D. Pere Aldavert, en la sessió inaugural d'aquest any.

(Continuació)

No n'hi ha poch de camí á recorre! Pero com lo tenim mitj aplanat, arribaré al no tardar á la fita. Lo nostre déver es anar al travall y no dormirhi. Tenim fills que pujan, als que no'ls hem d'exposar als perills que passa la generació actual.

Los catalanistas tenen de ser monjos; no tenen de ser frares. Lo dia que fessem com los patriotas que are corren, que ho esvalotan tot, que posan en perill las vidas de tothom y la hisenda de tothom y e'ls se quedan tranquilament á casa perque al vespre tenen d'anar al cassino ó al café á disputar la jingada, mereixeríam passar per un any trenta cinch. Recordém-nos de que tot lo daltabaix d'aquesta trista època, tant trista pera la civilisació com agradable pera 'ls que posaren en relatiu perill cent duros que avuy s'han tornat riquesas fabulosas y que han fet á quatre descamisats homes d'ordre y amichs de la propietat y fomentadors de funerals de 500 axtas, no pugué res contra 'ls monjos de Montserrat que no tenian cellers plens de vins ni citras plenas d'oli, ni censos á vint horas lluny, ni mánegas amplas que arribessen fins á terra. Com los càlculs de comerciant d'en Mendizábal no trobarem res que espurgar en las pobres propietats d'aquells monjos benedictins, ni de Barcelona ni de Manresa sortiren aixams d'incendiaries, avansada inconscient dels corbs que devoraren despues la prensa en un encant en que d'un bosch de cent mojadas d'arbres centenaris no se'n posava á preu ni la primera tallada de gavella.

Si ns volém fer frares de Poblet, si volém entrar al festí á que 'ns han brindat més d'una vegada, á més del perjudici que 'n sortirà pera nostres ideals catalanistas, hi podrém deixar la pell, perque la ira del poble va creixent, un 93 contra tots los causants directes é indirectes de las desventuras del travallador s'atansa, y l' poble no s'hi entreté en triar lo blat de la niella. O be viu com pot, esbrotonant com los bens l' herba de las marjadas, ó si se'n entra per un camp de blat lo deixa sense un bri si es al hivern, sense una espiga si ja ha passat Sant Jordi.

Una per malas estranyas, altres per debilitats, altres per impacientias honradas, pera impacientias á la fi, va sostenint aquesta mentida de llibertats en que 'l poble no hi troba més que un jou tan pesat com los que fan acotar lo cap als braus de las debesas.

No hi contribuhím en res ni pera res á aquesta putinería. Siguém la protesta irada contra tot lo que s'ha fet desde 'i Compromís de Casp, en que acaba la verdadera vida nacional catalana, are per l' urch d'un monarca trasplantat, are per las debilitats d'un hereu que d'hereu no'n tenia més que las hisendas pero que de geni era un pubill cusit á las fàndillas de la seva dona, un pubill que, com Donya Isabel, també 's devia amohinar al sentir grinyolar los enginys dels rius que regan—ó ja ni regan l'horta de Granada—y que avans regavan y hermosejavan y feyan anar ab la forsa de las ayguas algunas industrias moras. Que fins á tal punt cau l'home quan no's recorda de que son los barrets los que deuen governar y no las caputxas,

Tinguém en tot cas, si la propaganda y protesta desde la premsa no es prou, un diputat ó un senador que aixequi ben alta la veu del catalanisme, que es la veu del sentit comú. La Universitat, las Económicas, lo mateix cos electoral pot obrirnos, si volém, aquesta porta; pero no siguém ganxeros de franch desde 'ls ajuntaments, ni desde 'ls ajuntaments contribuhím directa ni indirectament á aquestas vergonyas que 's veuen clares, transparents com las ayguas dels rius en hivern, aixís que surt á la *Gaceta de Madrid* la ordre d'unes novas eleccions. Desde aquell dia en endavant no hi ha un batle ni un secretari d'ajuntament que puga dir demá faré aixó ni demá faré alló. Han de tenir sempre la feyna á punt de deixar y uns quants duros á la butxaca pel viatje.

Las possejadas pel port, la comèdia que van á veure al vespre, heus aquí 'l consol que troban á las seves tribulacions al eixir com conills escopetejats del despaig del governador civil, que, 's dugui liberal ó 's dugui una altra cosa, 'ls apunta en un paper los votos que li tenen de donar per lo diputat del govern y 'ls de que poden disposar pera quedar com uns homes ab lo del altre partit que 'ls feu condonar l'any passat una penyora legalment posada contra del joch ó que la deixá fer efectiva si anava dirigida contra l' altre cafeter que va fer d'iar vot als que are governan.

Jo no l'he somniada mai una Catalunya gran; la he somniada ben regida, que vagí al primer rengle de la civilisació. De sa història antiga n'admiró més lo Concell de Cent que la expedició aventurera á Contantineia. Los al mogávars al coll de Panissars m'hi van molt bé; á las planas de Grecia y Turquia 'm recordan los garibaldius y fins, potser vos repugni'l sentiro, los cipayos d'en Tarragona y la guerrilla de la muerte del capitá Arissa. M'agrada la industrial y pagesa, disputantse á qui fes més crèdit á la marca de la casa y á qui sap posar demunt de cada camp la llevor que més bé hi grani ó la planta que més be llevi. Tot fàbrics... tot vinyats... es abundància per avuy miseria per un altre dia. Es jugarse tots los diners en una carta. Rica ho te de ser Catalunya, pero no pletòrica de riquesa. La abundància de plujas reinfla realment las magranas dels magraners; pero si passat la Mare de Déu de Setembre segueix plovent, ja no hi caben los rubins dintre la escorxa, y la magranas s'obra y's van pudrint los grans, y aquell be de Déu se va tornant un such brut fastigós que taca y taca molt malament. De tanta riquesa va morir Cartago. De lo mateix morí Roma després, y al cap de catorze sigles París veié avergonyit lo pas dels batallons prussians per sota l'Arch de la Estrella.

Si no vaig be dispeuséumho. Pero soch dels que no tranzigeixen ab res; ab res absolutament de lo que 's ha fet després que Balaguer deixá sa vida senyorial pera venir á parar á una població de fírs y mercats. Lo born de la capital urgellesa convertit en plassa de verduras me fa un efecte encare més trist que 'l que presenta la Rambla de Barcelona 'l dimar de Carnestoltes.

Y vaja si la reconstituiré la nostra Catalunya!

Som molts los que hi travallém ab bona voluntat, qui portant la cosa al darrer extrem qui acceptant una part molt petita dels fets consumats de desde aquell ditxós Compromís de Casp en que s'inicié aquesta po-

lítica de por y de mitjas tintas que fa surar á la gent carácter, que ompla d' honors á las nulitats acomodaticias.

En discursos dels Jochs Florals,—albada de nostra renaixement polítich;—en exposicions als altos poders del Estat; en discussions y acorts de nostres assambleas, hi ha tot lo programa del catalanisme d' avuy. La Unió Catalanista porta nostra bandera y de lo que fará demá n' es garantía lo que porta fet á Manresa, á Reus, á Balaguer, á Olot, á Girona. Tots nostres homes pensadors passarán per sa presidencia. Totas las bonas voluntats están á la seva disposició.

No cal repetirlo aquí el credo del catalanisme. No's te de convencer á ningú en una casa hont may hem d' empenyer per anar endavant y 'ns cal sovint retenir als que troben encare esmortuidas las nostres reivindicacions.

Mentre lo jovent conservi son alé d' avuy no hem do temer.

Y de que 'ns hi seguirá empenyent n' es garantía segura aqueix Centre Escolar Catalanista cada dia més vigorós, cada dia més entregat á las expansions del cor, cada dia més allunyat del fret cálcul.

Prou n' hi ha dels experimentats pera indicarnos lo que hem de deixar dels nostres ideals á la trista realitat de la vida, als ligaments materials que quatre sigles d' unió suposan.

Quatre sigles! Si fins apar impossible que ab un laps de temps aixis hi hagi qui s' recordi de las antigas glòries catalanes.

(Seguirà)

NOTICIES Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió del dia 9 de Mars.*—(2.ª convocatoria).—Presidits pel arcalde Don Anton Boixa se reuniren á la hora de costum 12 concejals, y prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior y de la extraordinaria de diumenge pasat.

Aprobar comptes per 482'75 pessetas.

Se llegí lo extracto de las sessions del mes de Febrer pera publicarlas en lo Butletí Oficial.

Designar al Arquitecte municipal á fi de que junt ab lo capitá don Mariano Valls representant del ram de Guerra estudiï la manera de terraplanar los fossos de las murallas y procedeixin al deslinde y atarmanament del terrenos del Estat y Municipi.

Deixar sobre la taula fins l' últim de Mars le plech de condicions per arrendament dels llocs públichs.

Pasar á la Comissió la moció del Sr. Tor de que s' arrendin los serveys de llimpiesa y cotxes fúnebres.

—Ha mort á Castelltersol D. Esteve Prat de la Riba, pare de nostre company de causa, lo distingit advocat don Enrich, de la Junta Permanent de l' Unió. Acompanyem á nostre amich en lo sentiment.

—En lo «Centre Català» de Sabadell s' han comensat á donar una tanda de conferencias sobre las más notables institucions de Catalunya. La primera d' ellas fou donada per nostre company D. Anton de P. Cammany.

—La canongia que deixà vacant lo Dr. Bech nombrat per la dignitat de mestre escolà de nostra Seu, serà provista segons rumors pel torn d' oposició.

—La crescuda que ha tingut lo riu Ter, á causa de las plujas d' aquets días ha destruït las obras que per compte del Ajuntament se habían fet per encausar las aigües, escampantse aquestas pel costat del Torin y la Devesa. Sempre nos havia semblat que lo que s' feya ab aquellas obras era llansar los diners mentres nos fes una muralla resistent. Poden los propietaris riberens enviar novament telegramas al caps paresde la patria y entretant esperar sentats. Altre feyna tenen aquests senyors.

—Nos diuen de Bordils que s' ha estrenat en aquella parroquia un hermós tern negre de vellut de seda propi per, una Catedral, que crida l' atenció per sa riquesa, presentall qu' han fet á n' aquella Iglesia los hereus de confiança de donya Angelina Ros, don Joseph Castelló, don Joseph Ros, don Salvador Tallada y don Ramon Almeda.

—Avuy tindrà lloc en lo Teatre Principal de Vilafranca del Panadés un important meeting electoral organiat pel Centre Catalanista de dita població, junt ab valiosos elements polítichs que apoyan ab entusiasme la candidatura pera diputat á Corts per aquell districte de nostre ilustre amich don Joan P. Permanyer y Ayats. L' acte sembla que tindrà escepcional trascendencia tant pels oradors que á n' ell de parlarhi com pel número d' electors que hi assistiran.

—Nostre estimat colega *Lo Regionalista* desde lo vinent número portarà per titol *La Nació Catalana*.

—Ha mort á San Feliu de Guixols D.º Isabel Vicens víuda de Bofill, mare política de nostre estimat amich lo ilustrat farmacèutich de aquella vila y colaborador d' aquest Setmanari don H. Vila y Saglietti. Rebi nostre amich y sa distinguida familia la expressió de nostre sentiment.

—S' ens ha enviat la comèdia-monòleg «Al quarto de la senyora» original de D. Joseph Ximeno y Planas, quina obra for-

ma part de la Biblioteca que edita «Lo Teatre Regional.» Agràbim la deferència.

—Havém rebut la important Memoria reglamentaria llegida á la Assamblea general ordinaria de la Lliga de Productors del Principat de Catalunya celebrada l' dia 20 del darrer Febrer. Es un travall verdaderament important, nutrit de datos y que demostra que hi ha en nostra patria qui prescindint de tota mira política s' afanya per lo desenrotlló dels nostres interessos materials.

—L' interessant tema sobre la adaptació y empelt dels ceps americans iniciat temps enrera en las *converses* del Institut Agrícola Català de Sant Isidro, va terminarse en la que s' efectuá l' dimecres de la setmana passada.

Respecte al particular se llegiren y aproven unas conclusions que poden reasumirse aixís:

Al tractarse de plantar vinya americana lo que primer interessa es procedir al travall previ d' examinar la qualitat del terreno pera determinar la varietat que hi anarà millor.

Interessa igualment remoure l' terreno fins á 50 ó 60 centímetros, ab la advertencia que la varietat *Riparia* necessita més fondària que no pas las *Rupestris*,

Com sia que te trascendència extraordinaria pera la vida y prosperitat del cep la operació del empelt cal disposar de intel·ligents empeltadors, y per això convindria establir la ensenyansa agrícola «ambulant» segons ho fan en altres països.

Los serments destinats al empelt s' han de guardar en sorra fresca, pero no humida. Las classes de cep europeu que més bé s' prestan al empelt son totes las classes blancas menos lo moscatell. La millor època pera empeltar es al apareixer en la planta 'ls primers moviments de la sava.

Se recomanan com á sistemes d' empelt més indicats en general l' anglès y l' de tascó.

A no ser que la planta tingui molta forsa, anirà be arrencar li'ls brots que tregui. Tampoc anirà malament despuntar aquelles parts de la planta que puguen afavorir son desenrotlló.

Dona bons resultats rentar las ferides que s' fassin á la planta ab una solució de sulfat de ferro.

Soltzament pot aconsellarse lo tan general us dels cultius simultanis en las vinyas d' algun temps.

En quant als adobs no convé usarlos en lo primer any de la plantació; convé usar los químichs y organichs.

—S' han constituit agrupacions casalanistas á Olot y Pons.

—La Lliga de Productors del Principat de Catalunya, d' acord ab las Societats adheridas al programa de la Assamblea de representants d' Associacions econòmiques de Catalunya celebrada en 1895 y ab la cooperació de las entitats que forman la Assamblea permanent de Contribuents de la província de Barcelona, fa activas gestions pera arribar á una decentralització amplia en lo tocant á la administració de las contribucions é impostos que pesan sobre las quatre províncies catalanes.

—Los travalls pera la futura lluita electoral en la nostre província se van accentuant y cada dia dels contrincants van prenent posicions, faltant ja poch per poguerse saber y apreciar los preliminars de la batalla. Los diputats encasillats, ó consentits, se saben ja tots y per cert que la seva enumeració fa poch honor al amor á la terra y á les consideracions degudes als electors de la província, que parts d' aquells qu' avuy s' han assumit no per mèrits propis, síncer per l' ajuda incondicional del Centre, la direcció dels interessos de la mateixa. Dels vuit diputats *oficials*, dos son consentits, los Sors. Puig y Vilallonga, y dels sis restants, cinch son totalment cuneros, sense mes llas ab lo pais que 'ls favors que puguen fer á aquet ó aquell, l' un per haver sigut passant de Silvela, l' altre per havervo sigut d' en Canalejas, ó per ser parents, actuals ó futurs, d' algun dels dos personatges citats. A l' únic fill del pais, encasillat, que pertany al partit governant, los herreristes y 'ls canalejistes li farà guerra á mort y han promegut contra ell la candidatura del Sr. Aldrich, que ni es liberal ni partidari del actual govern, ab objecte evident de que no pugui contrabalançar ni gens ni mica la seva onnipotència prestada. D' oposició se presentan, fins ara, los Sors. Corominas per Santa Coloma, Ciurana per Gerona, Rahola per Vilademuls, y Pi y Margall per Figueres. Per Vilademuls se presenta també l' Sr. Ruiz silvelista, que molts creuen se retirarà y per Olot, lo Sr. Llorens, carli, que fins fa poch havia estat encasillat.

—Dilluns passat morí en nostre ciutat don Joseph Roca y Tarrats, resident en lo barri del Pont Major y regidor que havia sigut diferents vegades de l' Ajuntament de Gerona, pare de nostres amichs y consocis don Francisco y don Rafel, lo darrer secretari en la actualitat del Centre-Catalanista. Emviém á tota la seva distinguida família, la expressió de nostre sentiment.

—Després d' una curta temporada de suspensió de les saves tasques, ha tornant á publicar-se *L' Olotí* setmanari catalanista de Olot, degà de les publicacions catalanistes de la província y amenassat qu' ha sigut de mort violenta per malvolentes d' algú, envejes y rivalitats d' altres y hostilitat no justificada de personnes que per lo seu caracter y per la seva significació social s' haurien de mostrar sempre apartats d' aquestes petites intrigues y superiors á les miserias y superbies dels qui volen acaparar la obra de la restauració de la nostra patria. En la primera època fou *L' Olotí* un valent y decidit campió de les reivindicacions de Catalunya y travallà ab fé y constància pera restituirla ses energies així en l' ordre moral com en lo material. En aquesta la seva segona època promet seguir la mateixa via y fins ab mésдалé y re-

solució que avans y á despit dels entrebancs que s' han posat y tracten de posar en son camí. Nosaltres felicitem als catalanistes d' Olot per la sexa entesa y á *L' Olotí* ii dihem: Benvinguts.

SECCIÓ LITERARIA

Las mevas vehinas

1.

Cada any, quan la flor dels atmetliers y press-guers clapejaven de blanch y rosa elsverts camps de blat, dues orenetes, les primeras que arribaven, comensavan a giravoltar devant la finestra del meu estudi, un piset sota teulada, quin ráfach, que sobressortia bastant, tocava jo ab el cap ai abocarme.

La arribada de mas vehinas, que tenien llur niu al alcans de la meva mà, me causava alegria, me feya sortir més cops que d' ordinari; y m' passava moltes estones seguint ab la vista sos vols caprichosos y escoltant son tendre piular. Després, mes tard, quan comensavan a reconstruir el seu niu, que las plujas d' hiver havien en part malmés, me passava, no ja estones, sino horas enteras oblidat de tot, complaguent ma crònica indolència, hoy contemplant aquell idili que s' representava allí, á dos metres escassos dels meus ulls.

Ellas s' havien acostumat tant á ma presència que ja no les hi causava cap prevenció, y passaven tan aprop, que ma vista oïravà l' tornassol de sus plomes y el meu front sentia l' vent de sus aletes.

La construcció de sa petita casa, era per elles un treball ben pesat puig era poch el fanch que cabia en sos menuts bechs, llarga la distància que calia recórrer per trobarlo y grans els desperfectes de sa caseta. Per xo, se les veia anar y venir seguidament, sense torbarse; el seu vol era recte y prenia sempre una direcció fixa; anaven allà al lluny, á las voras d' un riu, en cert lloc que jo també coneixia, puig l' havia recorregut ab la caps de colors sota l' bras, cercant paysatges que may trobava. Allí, á l' ombra d' uns desmays, el llot que l' riu hi porta, forma una vorada llisa y fina, ahont trobav un material aproposit é inmillorable... Eran en gran nombre las que hi acudian, com ho demostraren clarament la infinitat de petjades que hi havien deixat imprentas.

Siga com se vulga, l' obra anava endavant y cada dia podia apreciarse l' treball fet per una franja més fosca, relativament ample, de fanch tendre que en l' exterior del niu se marcava.

Quant el forat del niu era prou estret per no deixar pas a pardals y falsillats, aus que las molestaven forsa y que alguna volta havien desfet ab estúpida insistència l' treball de la jornada, comensava allí dins aquell idili, el més hermós que s' puga imaginar; jo veia, per la estreta obertura, com els seus bechs se cercavan, sentia un murmur reig suau: imperceptible, com paraules d' amor ditas á petons. Y així, en la seva caseta, passaven horas y més horas; si una sortia tornava al cap de poch duent sempre en el bech alguna cosa: algunas vegadas el borró més lleuger que l' ayre caygut dels pollançons per l' abril; altres cops un petit insecte per sa companyona, com á saborosa finesa, penyora del amor que s' tenian.

L' estiu avansava, y en las horas de calda no s' hi sentia res á diatre l' niu: solzament de tant en tant el silenci era interromput per aquell murmur reig, quo coincidia ab la arribada de la una y sortida de l' altra. Per el foradet se veia l' coll blanch de la que quedava, que permaneixia inmóbil horas enteras.

Un dia, per últim, hi hagueren novetats allí dins; á la arribada de las auelletas, el remoreig era més fi y més intens, y abax, en las llosas de la acera hi havia algunes esclovas blanques esbocinadas pel peus dels primers traneunts.

Des d' aqueix moment, els pares anaven y venien ab més freqüència; y quan tornavan, al aferrarse ab sus potes á la entrada del niu, quatre ó cinch boquetas grogas obertes, els hi harravan el pés, cercant ab impaciència, promoguent una deliciosa música.

De sobte, el niu quedava silenciós, ab el forat un xich més gran y ab l' aspecte d' una casa deshabitada. Mes, al seu voltant, voleyan més orenetes que de costum, xistant continuament, escampant animació y alegria pel barri, bayrebé sempre desanimat y trist.

Els pares ensenyavan á las petitas á creuar l' espai; las amaven, las sostinen si era precis, y quan comprenian que l'exercici havia cansat sos tendres membres, los deixaven reposar, perades a la tortugada del teulat del devant, hon permaneixian arrengerades, obrint llur bech y tremolant d' aletes cada volta que 'ls seus pares passaven, excitantias á tornar de nou al sòci exercici... Això durava forsa; y encara més tard, quant las petites emprenian viatges cada cop més llargs, certes estones del dia creuhavan sens parar devant la meva finestra.

Venian els primers frets; rodavan per terra las primeres fulles despres dels arbres; el vent y la pluja, sembravan de tristesa l' espai... y no tornava a vèure la alegre colla. Solzament allí, al lluny, descriguent espirals grandiosas que s' perdien entre 'ls ulls, una multitud immensa com gigantesch aixam, s' havia anyat per emprendre la fugida. Jo seguia ab la vista aquell nuvolós estol, perquè m' semblava que allí hi havia las meves vehinas, y el meu cor sentia la recerca que produïx la despedida d' un amich, quin viaige es llarg y de tornada incerta.

II.

Quants anys se repetí l' idili? No puch afirmarlo. Se tan sols que, mentrestant, jo també vaig ferne de niu: me vaig casar. Yá casa meva, també s' hi sentian rialles de nens, piular d' aullada...

Un any, ab la flor dels atmetllers, vingueren elles y, com sempre, comensaren á reconstruir sa viveuda. Son tristes! adeuantava, faltava poch perquè la seva entrada fos prou estreta, y en les estones de peresa sentias dintre 'l niu' l' amorós col-loqui, que jo no m' havia cansat encara d' escoltar.

Certa tarda de juliol, una d' aqueixas tardes xardorosas, en las que apar que l' ayre manqui y un sentí la aprensió d'afogarse, m' estava alegut en la otomana del talier, escoltant la quietut que envoltava la ciutat. Las mevas vichinas també callavan: com jo, devian sentirse enervadas per l' ensopiment general que las retenia dins del niu.. Las horas passaven, la tarde queya, el sol anava cap á la posta; vaig obrir la finestra per bleixar, mes fou inútil: ni un alé d' ayre... rès se movia, fins el borró dels arbres queya recte... recte, fins á tocar al sol. El cel núvol, morench, de tons bruts, y una boyrina pesada y negrencia, donava tintas estranyas á tot; de tant en tant, un tró llunyá, un d' aqueixes trons de calor, retrunyia fosch, que gayrebé no s' sentia.

Vaig mirar al niu: un caparrò sortia pel forat y guaytava al lluny; passà una estona y la oreneta seguia mirant, sinó que á vegades sas mirades cambiavan de direcció, estirava 'l coll y registrava 'l carrer de llarch á llarch. Sens dubte estava sola y esperant... Vaig comensar á inquietarme; mos nervis, que estaven vivents, necessitaven poch per acabar de posarne enguniós. Las falsilles passavan devant meu boy perseguintse en vertiginosa volada y omplint l' espai de xiscles estridents. El sol devia haver-se colgat á jutgar per els reflexos roigs que campian el cel per terra la banda del ponent: era l' hora en què, els altres dies, solian estar més juntas las mevas vichinas.

De sobre la oreneta se llençà al espai, obri las alas y desaparegué al lluny. Tornà al cap de poch... y esperá altra vegada.

Hont era sa companya? Com no estava ab sa estimada? Què li havia succebit per faltar aixís á l' hora de recullirse, á l' hora dels amors? No ho sabia; probablement no ho sabria mai, però m' imaginava que sols la mort ó l' cautiveri poden aturar á un amic! quan l' amor l' espera.

Ja era fosch; totes las altres orenetes s' havian ajocat; las falsilles que s' veyan eran escassas; la última s' enfonçà recte, com ballesta cayguda des del cel y l' espai restà tranquil... De tant en tant, els llamperchs que fins alashoras havia apagat la llum del dia, lluhian omplint l' oritzó de flamarades. En el foradet negre del niu s' ovirava ab prou feyna el collarat blauch de la pobreta qu' esperava

Vaig tancar la finestra, y corrent com si m' faltés el temps, fugí cap á casa. Sentia á dintre 'l cor com el presentiment d' una desgracia; mon cos tremolava y estava cobert d' una subor enguiñosa.

Aribant á casa, vaig trobar la família com sempre; la canalla jugant; la dona entretinguda ab els quefes de la casa. Vaig abrassarlos á tots ab emoció mal centinguda.. Ells me miraren ab estranyesa; que lluny estaven d' eldevenir la causa del meu estat! Mes jo m' recordava de la pobre oreneta ¡Deu meu! Que trist y que horrible deu esser estar sol dintre un niu desert!

III.

La oreneta no va tornar més; la seva companya la esperá en va tot l' estiu. Jo la mirava sempre quieta dintre sa casa, sent el simulacre de sa felicitat passada... Per fi se n' anà ab las altres, però no ha tornat. El niu s'ha arruhiat per complert y d'aquell amor y d' aquella felicitat passada, tantsols n' ha quedat sola 'l rafech y en la paret, una franja de color de terra.

P. B. COMPTE.

Girona.

PLANYS D' AMOR

Oh nineta dels ulls blaus,
de cara innocent y bella,
ni sabessis lo meu mal.
aqueill mal que may me deixal...

Lo mal que m' va naixer dins,
dins del cor com foch que crema,
densa que t' vegí un matí
entra flors de ta finestra;

me té tant trist y malalt,
tant esclava es ja ma pensa,
que n' tú no més sé pensar,
com tu no m' plau res á la terra.

Mes, tu no l' sabs lo meu mal!...
no sab l' amor qu' asseolega,
no sabs lo que m' va passar
quan me mirares riallera.

Tú m' oblidares, ja ho sé,
ni t' fixares boy distreta;
mes de llavors presoner
jo sé qu' estich ab tristesa,

presoner dels teus ulls blaus,
sospitant per la caretta,
que may á veure he tornat.
omplint lo meu cor de pensa.

Esperansat lo meu cor
prou me diu: «espera, espera,
tornará á brillar lo sol,
lo bon sol de sa belleza...»

Mes per mí, mentre no t' veig,
tot es nit y tot es negre,
res te colors ni llueix,
sols las llàgrimas que m' vessan...

Prego á Deu y jo voldria
que si un jorn, sonent ma pena,
com un sol enfront meu brillas...
ma mirada prou potenta,

retratant tot mont amor,
parlant lo que hi ha en ma pensa,
t' encomani lo mal dols,
lo mateix mal que m' corsseca,

y 'ns busqué ab dos malalts
per curir las ferides,
las ferides que, estimant,
brollan flors y mel dolceta!...

Artur Girbal y Balandru

SUSCRIPCIÓ

iniciada per la patriòtica *Associació Catalanista de la Costa de Llevant* á favor dels pobles perjudicats per los darrers ayguats de la comarca que representa, y especialment per Tordera que s' dels qui més desgracias hi han ocasionat.

GERONA

Centre Catalanista de Gerona.	5'00 pts.
Joan B. Torroella.	5'00 »
D. Juli Laverny.	2'00 »
D. Emili Saguer.	20'00 »
D. Joaquim Franchs.	5'00 »
D. Francisco de S. Caselias.	5'00 »
D. Francisco Busquets.	2'00 »
D. Pere Roca Jordá.	1'00 »
D. Rafel Roca.	1'00 »
D. Narcís Prats.	1'00 »
Un catalanista.	0'50 »
D. Joseph Jubany.	2'00 »
D. Joseph Escatllar.	1'00 »
D. Joseph Morató.	1'00 »
D. Pere Ramió Saura.	2'00 »
D. Jaume Casals.	1'00 »
D. Francisco de A. Roca.	2'00 »
Srs. Gallart y C.º.	10'00 »
Un Gironí.	5'00 »
R. O. A.	1'00 »
D. Jordi Girona.	2'50 »
M. M. P.	5'00 »
Un Regionalista.	2'50 »
J. R.	10'00 »
A. B.	1'00 »
D. Joan Vinyas Comas.	2'00 »
D. Feliu Quintana.	2'00 »
D. Joseph Loperena.	1'00 »
D. Francisco Balari.	1'50 »
D. Alberf Balari.	0'50 »
D. Alfons Alsina.	1'00 »
D. Pere de Palol.	1'00 »
D. Joseph Homs.	1'00 »
D. Joseph M. Vilahur.	1'00 »
Jaume Laverny Casals.	1'00 »
Benet Vinyas.	0'50 »
Marián Corredor.	0'25 »
D. Joan Bosch Gibert.	0'25 »
D. Miquel Canoni.	0'25 »
D. Joseph Canoni.	0'25 »
Un Nacionalista.	1'00 »
	108'00 »

S' admeten donatius en lo local l' aquest Centre y de la Juventut Catalanista, en la llibreria de Joseph Franquet, Argenteria, y en casa D. Juan B. Torroella, Constitució, 43 1er.

ANUNCIS JUDICIAIS

EDICTO

En virtud de providencia de esta fecha, proferida por el Señor Don Vicente María Castellví y Vilallonga, Juez de primera instancia de esta Ciudad y su

partido, en méritos de los autos de cumplimiento de sentencia que sigue don Baudilio Ferrer y Vila, contra don Joaquín Mornau Crós, se saca á pública subasta, por término de veinte días, la finca siguiente.

Casa sita en la calle del Alföli de la villa de La Escala, señalada con el número cuatro moderno, que ocupa una superficie cuadrada de ciento trece metros noventa centímetros, constando de planta baja y piso principal, componiéndose aquella de bodega y dos almacenes, uno de los cuales tiene la entrada por la plaza y se halla marcado con el número dos acceso, hallándose el piso, dividido en una sala grande, otra pequeña, otra con alcoba, y cocina, y linda por la derecha que es Mediodía, con casa de Florentina Mornau: por la izquierda, que es Norte, con la Plaza por la espalda, que es á Poniente, con propiedad de don Miguel Oliveras y por el frente que es á Oriente con la citada calle del Alföli; su valor cuatro mil novecientas cincuenta y dos pesetas, sesenta y cuatro céntimos.

Se advierte *primero*: que para su remate se ha señalado el día once del próximo mes de Abril y hora de las doce de su mañana, en la Sala Audiencia de este Juzgado: *segundo*: que los titulos de propiedad de la descrita casa obran en autos, los que estarán de manifiesto en Escribanía para que puedan examinar los que deseen tomar parte en la subasta, previniéndoles que deberán conformarse con ellos y que no tendrán derecho á exigir ningunos otros; *tercero*, que no se admitirán posturas que no deben las dos terceras partes del evalua: *y cuarto*: que para tomar parte en la subasta, deberá los licitadores consignar previamente en la mesa del Juzgado ó en la Caja Sucursal de Depósitos de esta provincia una cantidad igual por lo menos al diez por ciento efectivo del valor de la finca, sin cuyo requisito no serán admitidos.

Gerona ocho de Marzo de mil ochocientos noventa y ocho.—Carlos Crehuet.

CENTRE CATALANISTA DE GERONA

Y SA COMARCA

AVIS ALS SOCIS

(Primera convocatoria)

Per acort de la Junta Directiva, aquesta Societat celebrarà junta general extraordinaria lo dia 13 del present mes á las 5 de la tarde, al objecte de resoldre sobre la marxa econòmica de la Societat y cambí de local de la mateixa.

Lo que, en compliment del article 27 dels Estatuts, se fa saber als socis recomenantlosi la assistència.—

Gerona 6 de Mars de 1898.

P. A. de la J. D. Lo Secretari,

Joan Vinyas.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6'48	
Cárrega.	10'37	
Omnibus.	3	
Ràpit.	5'09	

Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 3.ª y el ràpit de 1.ª y 2.ª.

De Gerona á Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Cárrega.	12'43	
Mixte.	5'40	
Correu.	7'35	

Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.ª.

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.	3'22	
Correu.	5'35	

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu á Gerona

	Mati	Tarde
Correu.,	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu..	12'44	
Mixte..	2'50	
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'40	

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

	Mati	Tarde
Núm. 2.	9'40	
Núm. 4.	3	
Núm. 6.	6	

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

De Amer á Salt (Gerona)

	Mati	Tarde
Núm. 1.	7'40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.	4'30	

ORDINACIONES

Pera Banyolas á las 9 y 11 matí (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)

Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)

Pera Olot á las 11 matí (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)

Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)

Pera Anglés, La Selleria y Amer á las 10 matí (correu) Hosta de Miquel Boix. (Plaça del Gra)

Pera Salt tot lo matí fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

LOGERONIES

SETMANARI PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREUS DE SUSCRIPCIO.

Relació y Administració. Cort-Real, núm. 7, 1-

Estranger. 1'50 pessetas trimestre

Un número sol. . . 0'10 id.

Gerona. 4 pesseta trimestre

Fora. 4'25 id. id.

CORREUS

ENTRADAS

Madrid.	8'48	matí.
Barcelona.	8'48	m.
França.	7'00	m. y 3'19 tarda
Puigcerdá y Ripoll.	5'30	m.
Olot y sa línia.	5'30	
Sant Feliu de Guíxols.	7'00	m. y 6 tarda
Amer y sa línia.	6'30	m.
Sant Aniol y sa línia.	7'00	m.
Estanyol y sa línia.	7'00	m.

SORTIDAS

3'19 tarda
7'00 matí
8'48 m. y 8'00 nit.
11'00 m.
11'00 m.
9'00 m. y 6'00 tarda
10'00 m.
10'00 m.
10'00 m.

BANCH VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISIÓN

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunides

Carrer Ample, núm. 64

BARCELONA

CAPITAL SOCIAL

45.000.000 DE PESSETES

Reservas en 31 Desembre de 1896. 9.235,908'05 pessetes

Capitals assegurats desde la fundació de les C.as fins al 31 Dicbre 1897. 203.-80,352'95

Pagat per sinistres, pólisses vensudas y altres comptes fins igual data. 13.382,881'64

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Representant en la Capital

Anicet Palahi

Agents en la mateixa

Toribí Corominas.—Narcís Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal per teuyir lo cabell. No té val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevollosos, tanca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich se usa en diu perruqueria.

5, CARRER DE L' ARGENTERIA 5.—ENTRESOL

GERONA

Son tinturas superiors las que en Máximo fabrica: tonyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esfors dona jove, guapa y rica.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companyia de segurs contra incendis á prima fixa

Fundada l' any 1888

Capital: 2.000.000 de Pessetas

Domicili Social: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plaça del Carril, 6, 2.º Gerona

Sub-direcció Regional: D. ANGEL TREMOLS Y PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286'92